ప్రతీక్ష

ఉత్సాహంతో ఉరకలువేసే శివకుమార్ ఒక్కసారిగా అంతర్ముఖుడయ్యాడెందుకు? పట్టణశివార్లలో ఉన్న మూడంతస్తుల భవనంలో పైఅంతస్తులో దక్షిణం వేపు ఉన్న భాగం. ఈ ఇంట్లో స్వగతంలో పడ్డాడు. అతని స్వగతాలు అతనే వింటూ కళ్ళలో కదిలే నీటిని బయటకు జారవెయ్యలేక లోనికి పంపడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. ఒకే బిందువుపై తుపాకీ గురిని కేంద్రీకరించినట్లు తన అక్కసును ఒకే ప్రాణిమీద లగ్నంచేశాడు.

సాయంసమయంలో పడమటివేపున ఉన్న బాల్కనీలోనికి కుర్చీలాక్కుని కూర్చుని చూశాడు. ముఖం త్రిప్పితే దిగువ అంతస్తులో ఉత్తరం వేపున ఉన్న పోర్షనులో కిటికీనించి రెండు కళ్ళు తెరిచి తనవేపు చూస్తున్నట్లు గమనించేడు. ఆ అమ్మాయి పెదిమల్లో నెలవంక దరహాసం కనిపించింది. తను ఈ ఇంట్లో దిగి కొద్దిరోజులే అయినా ఆ కిటికీనించి తనవేపు ఇదివరకు ఎవరూ చూసినట్లు గుర్తులేదు. చప్పున ఆ కళ్ళు ఓ క్షణంలో మాయమయ్యాయి. మనసులో ఏదో ఉత్సాహంతో, తొలిసారి ఆ చూపు ప్రసరించడంతో రోడ్డుకు ఆవలవున్న సరోవరంవైపు చూశాడు. కదలుతున్న పిట్టలనించి ఎగురుతున్న చిరుచేపలు కూడా కనిపిస్తున్నాయి తామరాకుల మధ్యలో తెల్లకలువ పువ్వులు,

కొనితెచ్చిన రొట్టెను, అరటిపళ్ళను డైనింగు బల్లమీద పెడ్తూ "ఇంతకీ నీ పేరు చెప్పలేదు" అన్నాడు.

"బాబూ! మనలో ఒక సామెత ఉంది. పేరుకి గంగాభవాని, తాగబోతే నీటిచుక్కలేదని."

"భవానీ అమ్మా — రా ఇద్దరం తిందాం'' అని డైనింగు టేబిలుమీద కూర్చోబెట్టాడు. కాస్సేపు మౌనంగా తిన్నాక ''అమ్మా నాన్నా ఊరికెళ్ళారా?'' అని అడిగింది.

''నువ్వు పెట్టిన నమస్కారం వాళ్ళు అందుకోలేరు.''

''అయ్యో పాపం, ఇద్దరూ పోయారా? ఎన్నాళ్ళయింది?''

"పోయినవాళ్ళ గురించి ఇప్పుడెందుకమ్మా? ఉన్నవాడిని నేను. నీ కష్టం తెలుసుకుంటే నా కష్టం పోగొట్టుకోగలనేమో?''

ఆమె నిట్టూర్చింది. ఇంకేమీ చెప్పలేదు. ఆ పరిస్థితిలో ఆమెను అట్టే వేధించడం భావ్యంకాదని వూరుకున్నాడు. ఆమె తిన్నాక, మళ్ళీ మంచం యెక్కింది. రెండురోజులు పోయాకగాని ఆమెకు అసలు సత్తువ రాలేదు. శివకుమార్ వెన్నెలను తోడుచేసుకుని బాల్కనీలో కుర్చీమీద కూర్చుని ఉన్నాడు. ఒక కునుకుతీసిలేచిన భవాని ఇతన్ని చూసి దగ్గరగా వచ్చింది.

"వాడుకాదు....నువ్వే నా స్వంతబిడ్డలా కనిపిస్తున్నావు" అనగానే ఇంకో కుర్చీ ముందుకు లాగి "రా కూర్చో అమ్మా!" అన్నాడు. భవాని కూర్చుంది.

"నీకు కొడుకు ఉండి నిన్ను ఇలా వీధిపాలు చేశాడా? ఎందుచేత?"

"మనసుకూ గుండెకూ మధ్య ఉన్నతోవలో బంధాలు తెంపుకోడానికి బండరాయి అడ్డం పెట్టేసుకున్నాడు. రెండుకళ్ళున్నా ఒక్క కన్నుతో బతికేవాడు. నేనంటే వాడికి అసహ్యం. నా కొడుకని చెప్పుకుంటే వాడికి చిన్నతనం-నేనంటే వాడికి రోత....నన్ను వాడి పెళ్ళాంయెదురుగానే చులకనచేసి నామీద నిప్పులుకక్కుతుంటే ఊరుకున్నాను. 'ఆనాడే పోయావనుకున్నాను. ఎందుకొచ్చావ్ పో - మళ్ళీ నీ పాపిష్ఠిముఖం చూపించకు' అన్నాడు. 'ఎవరినైనా చులకనచెయ్యి. ఆడదానిని చెయ్యకు. అందులో కన్నతల్లిని చెయ్యకురా అన్నాను. కన్నతల్లి ప్రేమ అంటే ఏమిటో తెలిస్తేగా?"

"నీ బ్రతుకు వివరంగా చెప్తావా?"

"స్వంతకొడుకు అమ్మా అని పిలవలేదు. నువ్వు పిలుస్తున్నావు. వాడు అసలు ఏంజరిగిందో వినదలుచుకోలేదు. నివ్వు వివరంగా వింటానంటే కాదనగలనా? ఇలా నా గోడు నీ యెదురుగా కక్కేస్తే నా గుండెబరువు తగ్గిపోతుంది."

"చెప్పమ్మా చెప్పు" అని కుర్చీ దగ్గరగా జరిపాడు.

"మా ఆయన అందరాని వస్తువునేదో ఆశించాడని నాకు పెళ్ళయినాకగానీ తెలుసుకోలేకపోయాను. నేనూ అసహ్యంగా లేను కదా! నలుగురూ చక్కనిపిల్లే అనేవాళ్ళు. ఇది ఇష్టంలేని పెళ్ళా పుసికిపోడానికి? అతనా - బయటకు వినయ సంపన్నుడు. లోన దుర్మార్గుడు. కలకాలం ఈ దుర్మార్గం ఉండిపోతుందా అని ఓర్చాను. ఇక ఇంట్లో బంధువులు రావడం, నెత్తినెక్కడం! చీరలు పెట్టావా, సారెలు పెట్టావా అని గోల. అతగాడికి ఆ అందరాని వస్తువుమీదే గౌరవం. నేనెంత అలంకరించుకున్నా దెయ్యంలా ఉన్నావనేవాడు సర్వే డిపార్టుమెంటులో ఉద్యోగం. కొండలు సర్వే చేసినవాడు. ఒకోసారి ప్రేమ ప్రవాహంతో కొండలు కొట్టుకుపోయినట్లు ఆదరించేవాడు. ఇదంతా నిజమే అని నమ్మాను. పేచీలు పెట్టి అతగాడి తల్లిదండ్రులకు దూరంచేసింది నేనేనని, నేను గడుసు పిల్లనని పేరే పడ్డాను. అసలు పేచీ పెట్టింది అతను. దూరభారం బదిలీచెయ్యించుకుని వాళ్ళతో సంబంధాలు తెంచుకున్నది అతను. నిష్ఠురం నా మీదపడింది. నాచేతికి డబ్బు ఇచ్చేవారు కాదు. ఆడవారిచేతుల్లో అర్థం దాగదని ఘోషించేవారు. ఇంట్లో పసి పిల్లణ్ని వదిలి ఎక్కడికి వెళ్ళేవారో ఎప్పుడు వస్తారో తెలియని పరిస్థితిలో వదిలి పోయారు. ఈవేళ వస్తారు, రేపువస్తారని ఆగి ఆగి - నేనైతే ఆకలికి ఓర్చ గలను - నా కొడుకు ఓరుస్తాడా? అప్పులెందుకు చేశారో నాకు తెలీదు. వాళ్ళు ఇంటిమీదపడి అసలు మొగుడికన్నా హెచ్చు వేధించుకుతిన్నారు. ఈ బేజారైన మనసుకు ఏంచేసినా సబబు అనిపించింది.

మరో వారం రోజులిలా ఉంటే ముందు కొడుకు పోతాడు. కొడుకు ఏమైనా అయిపోతే నేనూ చచ్చిపోతాను. ఉన్న సామాన్లన్నీ అమ్మేశాక ఇంకో గతిలేక కొడుకు పాలకోసం ఒకే ఒకనికి తొందరలో ఆత్రతతో లొంగి పోయాను. అతను నా దీనస్థితిని చూసి నన్ను కొనుక్కున్నాడనుకున్నాను. కాదు.... నన్ను గౌరవించాడు. నా బిడ్డను నా కట్టుకున్న మగడి చేతపెట్టే బతకడు. నన్ను గౌరవించిన ఈ మగాడు నా బిడ్డను సహించలేడు. ఒకప్పుడు నా మగడు తిరిగివచ్చినా అతని ప్రక్కన చేరలేను. ఇవన్నీ ఆలోచించే సంతానం లేని ఒక కలిగిన ఇల్లాలికి నా కొడుకునిచ్చేశాను. ఆ ఊర్లో కాదు- నా మొగుడు తెలుసుకోలేని జాగాలో! ఇల్లు వదిలి వెళ్ళిపోయాను. నా మొగుడు తిరిగివచ్చాడు. కొన్నాళ్ళకి మళ్ళీ పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. బతికినన్నాళ్ళు నన్ను కులటగా చిత్రించాడు. ఆ చిత్రణ నా కొడుక్కి చేరేటట్లు చేశాడు..." అని ఆగిపోయింది. బహుశా భవాని అలిసిపోయినట్లుంది.

కాస్సేపయ్యాక "మబ్బులొస్తాయి, విడిపోతాయి. కష్టసుఖాలు అంతే. కానీ ఆడదానికి అన్ని అవస్థల్లో ఒక్క అవస్థ గర్వకారణం కదా! అదే తల్లిగా గుర్తించబడటం. ఆ గుర్తింపు కోసమే అన్నీ పోగొట్టుకున్న నేను వాడిపంచన

చేరాలని వెళ్ళలేదు. ఇన్నాళ్ళు ఎదురు చూసినదాన్ని ఇంకెంత కాలమో బతకనను కున్నాను. చచ్చిపోయేముందు కొడుకును చూడాలన్న భ్రాంతి వాడి దగ్గరగా వెళ్ళనిచ్చింది. పైనించి వాడి సంస్కారం చూశాక అర్థం చేసుకుంటాడని, నాయనా, నీ తండ్రి ద్వారా లోకం పూసిన మసి రాసిన నా ముఖం చూడకు. కొడుకు బతకాలని మానం కూడా త్యాగంచేసిన ఒక మాతృ ముఖాన్ని చూస్తా దన్న ఆశతో యింట్లోకి వెళ్ళాను. వాడు నా మాట వినే స్థితిలో లేడే - అందుకే తిరుగు ముఖం పట్టాను. ఇలా నడుస్తూ నడుస్తూ ఈ వానలో చిక్కుకున్నాను. అయితే, నా కథ విన్నావు - ఇక నువ్వు నాలో కులటను చూస్తావో? తల్లిని చూస్తావో?'' అని ఆగిపోయింది.

శివకుమార్ తల ప్రక్కకు త్రిప్పుకున్నాడు. నోటంట మాటరాలేదు. ఆమె కాస్సేపు ఆగి ''మనుషులంతా రెండే జాతులు. ఆడా మగా. ఆడదాన్ని ఇంకో ఆడది, మగవాడు ఇంకో మగవాణ్ణి అర్థం చేసుకోవటం గొప్పకాదు. ఆడదాన్ని మగాడు, మగాడిని ఆడది ఒకరినొకరు విశ్వాసంతో అర్థం చేసుకుంటేనే అన్యోన్యతకి దారితీస్తుంది. అన్యోన్యతలేనిది లోకంలో యేమీ జరగదు. నీ గదిలో కాలు పెట్టిన దగ్గరనించి చూస్తున్నాను. నువ్వెదోలా ఉన్నావు. మనసులో ఏదో బాధతో నలిగిపోతున్నావు. ఈ బాధ పోవాలంటే ఒకటే దారి - పెళ్ళికాకపోతే పెళ్ళిచేసుకో. పెళ్ళాం వదిలిపోయుంటే క్షమాపణ చెప్పి తీసుకురా....''

చప్పున శివకుమార్ కళ్ళుతుడుచుకుంటూ లేచిపోయాడు. ఎందుకని ఆమె అడగలేదు. మెల్లగా నడిచి పరుపుమీద వాలిపోయాడు.

ఉదయం శివకుమార్ లేచేసరికి ఆమె వెళ్ళిపోవడానికి తయారయివుంది.

''అమ్మా, వెళ్ళిపోతావా? వారం రోజులుండకూడదూ?''

ఇంకో అడుగు ముందుకు వేసి "వద్దు నాయనా! ఇంకా నేనుంటే నేను రాత్రి చెప్పినదందా నీ అభిమానం పొందటానికి చిలవలు పలవలు చేసి చెప్పినట్లు అనిపిస్తుంది. చలితో, ఆకలితో చచ్చిపోతున్నదానిని బతికించావు. నీతో నా కష్టాలు చెప్పుకోవడంతో నా మనసులో బరువు దిగిపోయింది. ఈ పుంజు కున్న బలంతో ఇలా నడుస్తూపోతే కన్నబిడ్డచేత అమ్మా అని పిలిపించుకోలేక పోయినా.... నీలాంటి ఎందరి బిడ్డలతో అమ్మా అని ఆప్యాయంగా పిలిపించు కుంటానో" అంది.

ఒక చిన్ననవ్వుతో దీవించి మెట్లుదిగి వెళ్ళిపోయింది. రెండురోజుల వరకు ఇంకా భవానీ మాటలే మనసులో తిరుగుతున్నాయ్. ఆ కిటికీ నించి ఆ అమ్మాయి ఈ రెండురోజులు ఏదో ఒక సమయంలో చూస్తూనే ఉంది. భవాని చెప్పిన రెండు కళ్ళ ప్రయోజనం ఈ అమ్మాయి చూపుల్లో మెరుస్తు న్నాయి. భవాని చివరగా ఇచ్చిన సలహాని పాటించాలని భీష్మించుకుని....

ఆ సాయంత్రమే.... ఆ యింటి కాలింగ్‌బెల్ నొక్కాడు. ఆ అమ్మాయి తల్లిదండ్రులున్నారు. అమ్మాయి ఏ గదిలోనించి తనవేపు చూసేదో ఆ గదిలో ఉంది. ఇక్కడి మాటలు అక్కడికి వినిపిస్తాయి.

"నేనండి.... శివకుమార్‌ని.... అపైన చివరి ఫ్లాటులో దిగాను...."

ఇంటి యజమాని చిర్నవ్వుతో "తెలుసు.... మీగురించి అంతా తెలుసు.... కూర్చోండి" అంటూ కుర్చీ చూపించాడు. భార్యను కాఫీ తెమ్మన్నాడు. ఎలా అసలుమాట అనాలో ఆలోచిస్తుంటే ఆవిడ కాఫీ కప్పు చేతపట్టుకుని సోఫాలో కూర్చుంది.

"మీతో ఒక విషయం అడగాలని వచ్చాను" అన్నాడు.

"చెప్పండి."

"నేను ఎలక్ట్రానిక్ ఇంజనీర్‌ని. మంచి ఉద్యోగంలో వున్నాను. ఈ రోజుల్లో సంబంధాల విషయంలో ఇవి ప్రధానపాత్ర వహిస్తున్నాయని చెప్తున్నానుగానీ.... ఇవి నా వ్యక్తిత్వాన్ని పెంచేవని చెప్పలేదు."

"ఎక్కడైనా సంబంధం చూసి పెట్టాలా?" అన్నాడాయన నవ్వుతూనే.

"ఇంకెక్కడో అయితే నేను మీ ఇంటికి ఇలా వచ్చే అవసరం ఉండదు. మీ ఇంటి అల్లుడయ్యే అవకాశం ఉందేమోనని వచ్చాను" అన్నాడు వినయంగా.

"పిల్లేదు."

"మీ అమ్మాయికి సంబంధం కుదిరిపోయిందా?"

"లేదు."

"సంశయించడానికి ఇంకేమైనా కారణం ఉందా?"

"ఒక నెలరోజుల్కిందట నువ్వు వచ్చి అడిగి ఉంటే కళ్ళకు అద్దుకుని నిన్ను అల్లుడ్ని చేసుకునే వాడ్ని.... కాని ఇప్పుడు...."

"మీ సంశయం ఏమిటో చెప్పండి." అనగానే అతను కారణం చెప్పడానికి మొగమాటపడుతుంటే అతని భార్య నిస్సంకోచంగా "ఆ రామేశ్వరరావు, రాజేశ్వరి నీ అసలు తల్లిదండ్రులు కారని ఈమధ్యే తేలిపోయిందికదా!...." అనేసింది.

"అంతమాత్రాన పెంచిన మమకారాలు పోతాయండీ?"

"కన్నకొడుకు మీదున్న మమకారం పెంపుడు కొడుకుపై ఉంటుందా? వాడికన్నా నీవుతెలివైనవాడివని ఇన్నాళ్ళూ నిన్ను ఆదరించారు. వాళ్ళు తెచ్చిన సంబంధం కాదన్నావని, వాళ్ళ చెప్పుచేతల్లో లేవని నిన్ను వదులుకుంటూ నీ గుట్టు తొలిసారిగా బయటపెట్టేశారుగా! నీ తల్లి హీనమైన చరిత్ర విన్నవాళ్ళెవరు నీకు వాళ్ళ కూతుర్ని ఇవ్వగలరు చెప్పు?"

నెలరోజుల క్రితం యెప్పుడైతే పెంపుడు తల్లినోట తను తన అసలు తల్లి కాదని విన్నాడో అప్పుడే అసలు తల్లి గురించి నిలదీసి అడిగాడు. రాజేశ్వరి ఇతని అసలు తల్లి కులటని, అమాయకుడైన తండ్రిని వదలి ఒక విటునితో లేచిపోయిందని ఊరంతా వినిపించేటట్లు అరిచింది. వాళ్ళెక్కడంటే - నరకంలో ఉంటారంది. అతను వాళ్ళ ఇంటినించి బయటపడి ఈ యింట్లో దిగి కన్న తల్లిని అసహ్యించుకుంటూ స్వగతంలో పడ్డాడు. చప్పున శివకుమార్ కళ్ళెదుట భవాని ప్రత్యక్షమైంది. తన స్వంత తల్లి ఎలావుండేదో తనకి తెలియదు. ఈ భవాని రూపే తన తల్లి రూపుగా మనసంతా అల్లుకుంది.

"మీరు నా స్వంత తల్లిదండ్రుల జీవితం గురించి విన్నారు కానీ నేను మొన్నరాత్రే మా అమ్మ మహోన్నతమైన మాతృత్వం గురించి తెలుసుకున్నాను. విన్నదానికి, తెలుసుకున్నదానికి చాలా తేడా ఉంటుంది- ఎంచేతంటే, విన్నది పూర్తినిజం కాదు. నోరు మారితే మాట మారుతుంది. కన్నదీ తెలుసుకున్నదీ మాత్రం పూర్తినిజం. నా దృష్టిలో నా తల్లి మాతృదేవత. కొడుకు బతకాలని సర్వస్వం ధారపోసింది. మొన్నటివరకు మా అమ్మని అర్థంచేసుకోక బ్రతుకుతూనే చచ్చాను. అర్థం చేసుకున్నాక ఇప్పుడు గర్వంగా బ్రతుకుతున్నాను. అందుకే మీ అమ్మాయిని నా తోడునీడగా ఇస్తారా అని అడగడానికి వచ్చాను."

"ఒక ముద్ర పడిందెప్పుడో. చెరపలేం. అందుకే మాకు యిష్టంలేదు" అని తండ్రి తెంపేశాడు.

"ఆ ముద్ర తప్పుడు ముద్ర అని చెరిపేసి నాకు పిల్లనిచ్చేవారు లేరని కాదు మీ ఇంటి కొచ్చింది?"

"మరెందు కొచ్చావ్?" అని ఆవిడ కటువుగా ప్రశ్నించింది.

"నా పెంపకం తల్లిదండ్రులు ఒక్కసారి జలపాతంలోకి తోసేస్తే నన్ను చావకుండా బ్రతికించింది మీ అమ్మాయి. ఈ లోకాన నా కెవ్వరూ లేరనుకున్నప్పుడు రెండు చుక్కల్లాంటి ఆమె కళ్ళల్లోంచి ప్రసరించే వెలుగు, ఆ వెలుగు అందించిన సానుభూతి నన్ను బ్రతకనిచ్చింది. సరే, మీరు కాదంటున్నారు. ఒకసారి మీ అమ్మాయిని అడక్కూడదు?"

"మా మాటే మా అమ్మాయి మాట" అంటూ ఆమె లేచిపోయింది.

"మీ అమ్మాయి మనసులోని మాటనైనా తెలుసుకోకుండా నిర్ణయం తీసుకుంటారా?" అన్నాడు లేచిపోతూ శివకుమార్.

ఒక అడుగు ముందుకువేసి వెనుతిరిగి చూస్తే లోపలి గదిగుమ్మం దగ్గర ఈ మాటలన్నీ వింటున్న అమ్మాయి కళ్ళ కదలికతో పాటు, ఆగమన్నట్లు సైగ చేసింది. చప్పున వెనుతిరిగాడు.

''పోనీ, ఒకసారి మీ యెదురుగా మీ అమ్మాయిని నన్ను అడగనిస్తారా?''

''బాబూ, మా కెందరు పోయారు? ఇదొక్కత్తే. నీకు మించిన సంబంధం సంప్రదాయ కుటుంబం నించి తెచ్చుకుంటాం. ఇవ్వనూ అంటే ఏమిటీ బలవంతం?'' అని ఆమె విసుక్కుంటుంటే, శివకుమార్ కదలకుండా నిలుచున్నాడు. పిల్లతండ్రి కోపం బయటకు కక్కలేదు. ముగ్గురు కొద్ది నిముషాలు మౌనంగా ఎవరి దృష్టి వాళ్ళదన్నట్లు చూసుకుంటున్నారు. అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ కూతురు సృజన డ్రాయింగ్ రూంలోకి వచ్చింది.

''మీరు ఆయన గురించి విన్నారు. నేను ఆయనను ఈ వారం రోజుల్లో తెలుసుకున్నాను.''

''ఏమిటి తెలుసుకున్నావే? అతనితో షికారెళ్ళావే?'' తల్లి కఠోరంగా ప్రశ్నించింది.

''మనిషిని తెలుసుకోవడానికి షికారెళ్ళక్కర్లేదమ్మా, మనిషి ప్రవర్తన!''

''ఏం చూశావే అతని ప్రవర్తన?''

''క్రిందటివారం, అర్ధరాత్రి, ఒక అనాధస్త్రీ చలిలో చావడానికి సిద్ధంగా ఉండి మూలుగుతూ ఉంటే క్రింది అంతస్థులో వున్న మన ముగ్గురం విన్నాం. తలుపులు తీసి లోపలికి రప్పించామా? పై అంతస్థులో నున్న అతను క్రిందికి దిగి, ఆమెను ఆదరించి బ్రతికించి, తిండి, బట్టపెట్టి మళ్ళీ మామూలు మనిషిని చేసి పంపించారు. తప్పక ఇతను పూజింపదగిన ఒక మాతృదేవత సంతానం. నాకు పెళ్ళి అంటూ జరిగితే ఇతనితోనే జరుగుతుంది!'' అంటూ అక్కడి నించి లోపలకి వెళ్ళిపోయింది.

*

(1990)